

Konsultacje projektu
PROW 2014-2020

STR. | VII |

Przykłady projektowanych
działań PROW 2014-2020

STR. | VIII |

Nabór wniosków
PROW 2007-2013

STR. | IX |

PROW *Wieści*

INFORMACJA DOTYCZĄCA PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013

5/2013

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Publikacja opracowana w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

WAŻNE INSTYTUCJE DLA PROW 2007-2013

INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA:
MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
<http://www.minrol.gov.pl>

JEDNOSTKA CERTYFIKUJĄCA:
GENERALNY INSPEKTOR KONTROLI SKARBOWEJ

Ministerstwo Finansów
<http://www.mf.gov.pl>

AGENCJA PŁATNICZA:

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
<http://www.arimr.gov.pl/>

PODMIOTY WDRAŻAJĄCE:
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
<http://www.arimr.gov.pl>

Agencja Rynku Rolnego
<http://www.arr.gov.pl>

Samorządy Województw:

Dolnośląskie: www.umwd.dolnyślask.pl
Kujawsko-Pomorskie: www.kujawsko-pomorskie.pl
Lubelskie: www.lubelskie.pl
Lubuskie: www.lubuskie.pl
Łódzkie: www.lodzkie.pl
Małopolskie: www.malopolskie.pl
Mazowieckie: www.mazovia.pl
Opolskie: www.umwo.opole.pl
Podkarpackie: www.umwp.podkarpackie.pl
Podlaskie: www.wrotapodlasia.pl
Pomorskie: www.woj-pomorskie.pl
Śląskie: www.slaskie.pl
Świętokrzyskie: www.sejmik.kielce.pl
Warmińsko-Mazurskie: www.wrota.warmia.mazury.pl
Wielkopolskie: www.umww.pl
Zachodniopomorskie: www.wzp.pl

Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
www.fapa.com.pl

1. Informacja na temat realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	III
2. Aktualności	VI
3. Konsultacje projektu PROW 2014-2020	VII
4. Przykłady projektowanych działań PROW 2014-2020	VIII
5. Nabór wniosków PROW 2007-2013	IX
6. Dobre praktyki. Przykłady zrealizowanych projektów	X
7. Tabelaryczne dane o realizacji PROW na lata 2007 -2013	XI

Szanowni Państwo!

Z przyjemnością przedstawiamy Państwu piątą w tym roku numer elektronicznego pisma PROWieści. W numerze tym, w krótkiej formie przedstawiono między innymi:

- informację o realizacji PROW 2007-2013,
- relacje ze spotkań Kierownictwa Ministerstwa w sprawach przyszłości WPR,
- informację z przebiegu konsultacji społecznych PROW 2014-2020,
- przykłady projektowanych działań PROW 2014-2020,
- informację o uruchomieniu naborów wniosków w ramach działania „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych” PROW 2007-2013,
- przykłady zrealizowanych projektów - „Dobre praktyki”,
- szczegółowe dane o realizacji PROW na lata 2007 -2013.

PROWieści zamieszczane są na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi www.minrol.gov.pl oraz Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich www.ksow.gov.pl, a informacja o jego wydaniu rozesłana jest drogą elektroniczną do części beneficjentów PROW, partnerów KSOW oraz instytucji i osób zajmujących się rozwojem obszarów wiejskich w Polsce. Mamy nadzieję, że informacja o reali-

zacji PROW 2007-2013 i rozpowszechnianie wiedzy o dobrych praktykach umożliwi Państwu zapoznanie się z aktualnym stanem wdrażania Programu oraz zapewni lepszy dostęp do informacji o efektach jego realizacji. Natomiast informacje o przygotowaniach do nowego okresu programowania, zawierające relacje o aktualnym stanie prac nad PROW 2014-2020, przyczynią się do sprawniejszego przeprowadzenia procesu konsultacji PROW 2014-2020. Zapewnienie wszystkim podmiotom, współpracującym w obszarze rolnictwa i rozwoju wsi doświadczeń związanych z rozwojem obszarów wiejskich pozwala na podejmowanie trafnych decyzji, zarówno przez inwestorów jak i administrację publiczną, na wszystkich poziomach zarządzania. Zachęcamy do lektury i współpracy przy redakcji „PROWieści”.

Redakcja „PROWieści”

Informacja na temat realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich jest wdrażany w Polsce od 2007 roku. Łączna kwota środków przeznaczonych na realizację działań w ramach PROW 2007-2013 wynosi ponad 17 mld euro. W 2010 roku całkowita alokacja dla Programu została zwiększona o prawie 170 mln euro. Środki te mogły być przeznaczone przez kraje członkowskie wyłącznie na realizację projektów z zakresu restrukturyzacji produkcji mleka, gospodarki wodnej, pozyskiwania energii odnawialnej, internet szerokopasmowy, czy też na finansowanie bioróżnorodności. Główne zadanie realizowanego programu to wspieranie modernizacji i wzrostu konkurencyjności sektora rolno-spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich. W ramach czterech osi realizowane są 22 działania oraz pomoc techniczna. Duża część z nich adresowana jest do rolników i producentów rolnych.

Najnowsze dane o realizacji PROW 2007-2013.

Przebieg programu monitorowany jest na bieżąco. Do 11 października 2013 r., w ramach realizacji PROW 2007 - 2013 beneficjenci złożyli już łącznie ponad 6,33 mln wniosków. Zawarto ponad 5,76 mln umów/decyzji na kwotę stanowiącą 89,12 % całości alokacji dla Programu. Sukcesywny wzrost liczby złożonych wniosków i wydanych decyzji

Wykres 1. Liczba złożonych wniosków oraz zawartych umów/decyzji w ramach PROW 2007-2013 (narastająco w tys.).

obrazuje wykres 1.

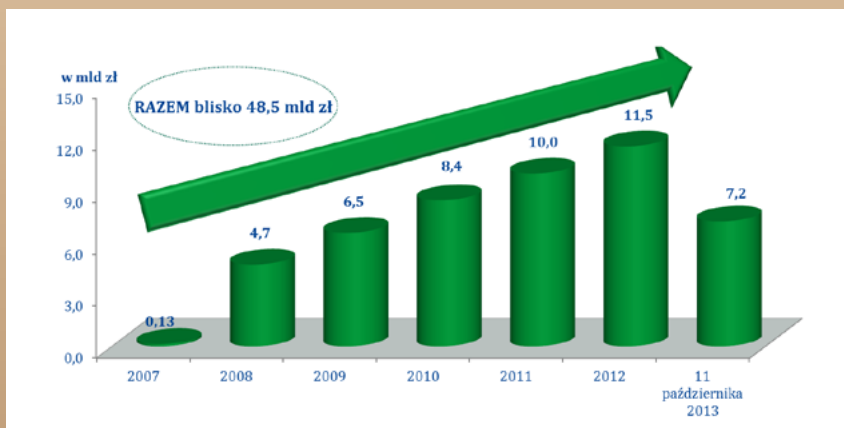
Wykres 2. przedstawia realizację płatności w kolejnych latach wdrażania PROW 2007-2013 według stanu na 11 października 2013 r.

Zrealizowane płatności osiągnęły już ponad 48,5 mld zł.

na wykresie trzecim i czwartym.

Największym zainteresowaniem beneficjentów cieszą się działania inwestycyjne w ramach I osi PROW 2007-2013. Można tu wymienić takie działania jak *Modernizacja gospodarstw rolnych*. Według danych na dzień 11 paździer-

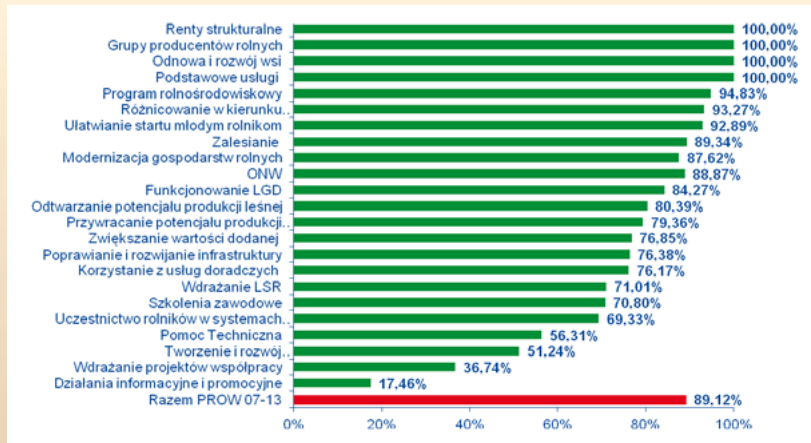
Wykres 2. Płatności zrealizowane w kolejnych latach (narastająco).

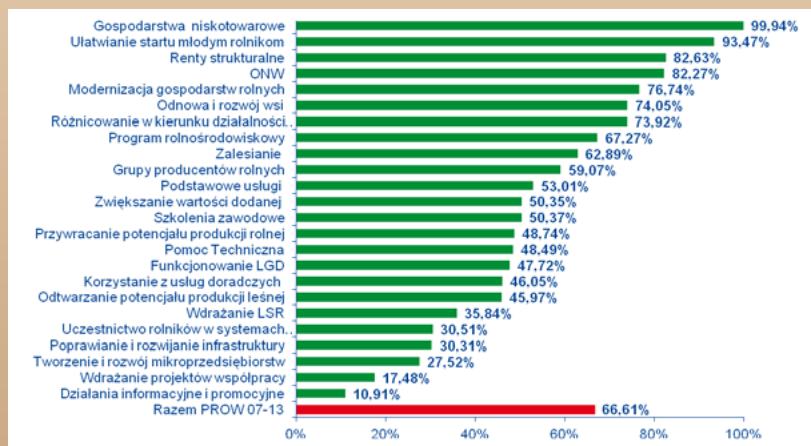
Procent wykorzystania alokacji ogółem na poziomie kontraktacji oraz zrealizowane płatności, wg stanu na dzień 11 października 2013 r. przedstawiono

niaka br. na działanie to złożono ponad 96 tys. wniosków, na kwotę blisko 14 mld zł. Wyplacono rolnikom już ponad 7,2 mld zł. Aby sfinansować jak naj-

Wykres 3. Procent wykorzystania alokacji ogółem na poziomie kontraktacji.

Wykres 4. Zrealizowane płatności - % wykorzystanie środków EFRROW, wg działań.

* Wyższy procent wykorzystania alokacji na środkach wypłaconych w ramach działania „Ulatwianie startu młodym rolnikom” niż procent wykorzystania alokacji na środkach zakontraktowanych, wynika z faktu, iż: procent środków zakontraktowanych obliczany jest na podstawie wydanych decyzji/ zawartych umów. W przypadku: uchylecia decyzji/ rozwiązania umowy, zmiany decyzji/ aneksowania umowy, automatycznie wysokość zakontraktowanych środków ulega zmniejszeniu. Jednocześnie procent środków wypłaconych obliczany jest na podstawie kwot zapotrzebowanych przez ARiMR do wypłacenia i nie uwzględnia środków w ramach decyzji/ umów rozwiązanych, a które mogą być windykowane lub zostały windykowane.

większą ilość projektów, poprawiających konkurencyjność naszych gospodarstw, budżet tego działania kilkakrotnie był zwiększany. Równie dużym zainteresowaniem cieszy się działanie *Ulatwianie startu młodym rolnikom*. Osoby podejmujące po raz pierwszy prowadzenie gospodarstwa mogły otrzymać na start 75 tys. zł. Premia została zwiększona z 50 tys. zł, tak aby umożliwić młodym rolnikom przeprowadzenie niezbędnych inwestycji pozwalających na zmodernizowanie przejmowanych gospodarstw. Na dzień 11 października br. ponad 29 tys. młodych rolników złożyło wniośki w ramach tego działania. Zrealizowane płatności wynoszą prawie 1,6 mld zł.

W ramach tej samej osi wdrażane jest działanie *Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych*. Działanie to zostało wprowadzone w roku 2010 w celu zapewnienia dodatkowej pomocy dla gospodarstw rolnych, które poniosły straty w wyniku powodzi. Łącznie złożono już prawie 7 tys. wniosków, które wyczerpują dużą część kwoty 100 mln Euro, przeznaczonej na finansowanie tego działania. Wypłacono już ponad 270 mln zł.

W ramach osi I wspierane jest również tworzenie grup producentów rolnych. Obecnie ponad 1168 grup korzysta ze środków Programu. Wypłacono wsparcie wynosi ponad 450 mln zł. Dodatkowym instrumentem, wspierającym pośrednio rolników, jest działanie *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa*. Działanie realizowane jest poprzez dwa schematy: *schemat I – Scalanie gruntów, schemat II – Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi*. W ramach schematu I, istnieje możliwość m.in.: poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych poprzez wykonanie prac scaleniowych, wytyczenie i urządzenie funkcjonalnej sieci dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych oraz dojazdów do zabudowań gospodarczych. W ramach schematu II,

istnieje możliwość, m.in. poprawy jakości gleb poprzez regulację stosunków wodnych, zwiększenie retencji wodnej, poprawę ochrony użytków rolnych przed powodzią. Łącznie złożono na to działanie 766 wniosków. Wydano 584 decyzji przyjmujących złożone wnioski do realizacji. Zrealizowane płatności wynoszą ponad 773 mln zł.

W osi II realizowane są przede wszystkim działania związane z płatnościami dla gospodarstw, które mają niekorzystne warunki do gospodarowania oraz dla tych, które realizują programy rolnośrodowiskowe oraz zalesienia gruntów rolnych i gruntów innych niż rolne. Łącznie w ramach tej osi złożono ponad 5,9 mln wniosków. Zrealizowane płatności wynoszą już ponad 15,5 mld zł.

Bardzo duże zainteresowanie beneficjenci wykazują również działaniami osi III w ramach, której realizowane są, takie działania jak: *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej oraz Odnowa i rozwój wsi*. Poprzez dwa pierwsze działania mieszkańcy małych miejscowości wiejskich mogą ubiegać się o refundacje kosztów poniesionych na realizację przedsięwzięć związanych z tworzeniem lub rozwijaniem drobnej przedsiębiorczości i tworzeniem nowych miejsc pracy. Poprzez działanie *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej* rolnicy i osoby zamieszkujące wraz z nimi w gospodarstwie mogą się starać o refundację środków poniesionych na projekty inwestycyjne, których celem jest uzyskiwanie pozarolniczych dochodów w gospodarstwie. Refundacja ta może wynieść od 50 do 80% kosztów poniesionych w ramach realizacji projektów. Podwyższony poziom dofinansowania w ramach tego działania został wprowadzony w roku 2010 i dotyczy gospodarstw w których wystąpiły straty wynikające z wystąpienia różnych zdarzeń losowych. Łącznie złożono już prawie 29 tys. wniosków, z czego zawarto umowy z ponad 15 tys. beneficjentów,

na kwotę przekraczającą 93,3 % dostępnych środków. Wypłacono beneficjentom prawie 1,1 mld zł. Natomiast w działaniu *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*, osoby podejmujące lub rozwijające działalność gospodarczą w małych miejscowościach wiejskich złożyły w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa już ponad 45 tys. wniosków, z czego zawarto umowy z ponad 11,9 tys. beneficjentów. Zrealizowane płatności wyniosły prawie 1,2 mld zł.

W ramach osi III wdrażane są też dwa działania wspierające samorządy wiejskie w modernizowaniu infrastruktury i przetrzeniu publicznej małych miejscowości położonych na obszarach wiejskich. Budżet działania *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* zwiększono o około 65 mln euro, tym samym samorządy gminne mają do wykorzystania większe środki na tak niezbędne inwestycje jak budowa lub modernizacja infrastruktury wodnokanalizacyjnej, gospodarka odpadami komunalnymi, czy też z zakresu pozyskiwania energii odnawialnej na potrzeby społeczności gmin wiejskich. Ponadto, wprowadzono też zmianę, która pozwoliła gminom na budowę i modernizację infrastruktury małych targowisk wiejskich, co przyczynia się do poprawy warunków sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych. Do chwili obecnej gminy złożyły już prawie 4,9 tys. wniosków, z czego zawarto umowy z prawie 3,7 tys. beneficjentów, co wyczerpało w 100% limit dostępnych w ramach tego działania środków. Zrealizowane płatności wyniosły już prawie 4,2 mld zł.

Poprzez działanie *Odnowa i rozwój wsi* wspierane są między innymi projekty dotyczące budowy boisk szkolnych, świetlic, modernizacji i remontów budynków użyteczności publicznej, renowacji zabytkowych budowli oraz porządkowanie przestrzeni publicznej w małych miejscowościach wiejskich. Łącznie beneficjenci złożyli już prawie 8,5 tys. wniosków na kwotę prawie 4,8 mld zł. Zawarte umowy wyczerpują

budżet tego działania w 100%. Zrealizowane płatności wyniosły już prawie 2 mld zł.

W ramach Osii IV Leader funkcjonuje 336 Lokalnych Grup Działania, które realizują małe projekty aktywizujące mieszkańców obszarów wiejskich oraz projekty z zakresu osi III dotyczące tworzenia nowych miejsc pracy, rozwoju przedsiębiorczości, czy też odnowy wsi. Łącznie w ramach LGD zawarto 26,3 tys. umów na kwotę ponad 2,4 mld zł. Zrealizowane płatności wyniosły już ponad 1,4 mld zł.

Uprzejmie informujemy, że informacje dotyczące realizacji PROW 2007-2013, zamieszczane są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa www.minrol.gov.pl, w zakładce monitoring i sprawozdawczość PROW 2007-2013.

(MRiRW DROW)

Z młodymi rolnikami o założeniach reformy WPR

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Stanisław Kalemba spotkał się 3 października br. z Zarządem Krajowym Związku Zawodowego Centrum Młodych Rolników.

– We Wspólnej Polityce Rolnej po roku 2014, jednym z głównych zagadnień, oprócz kwestii zazielenienia, będzie wsparcie młodych rolników. To jest dla Was ogromna szansa, szansa na kontynuację dokonanych poprzedników, ale także

szansa na własny rozwój i realizację – powiedział szef resortu rolnictwa.

Minister przedstawił podstawowe założenia reformy WPR i wyraził nadzieję na szybkie przyjęcie jej ostatecznego kształtu przez Parlament Europejski, a następnie Radę Ministrów UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, co zakończy cały proces legislacyjny.

Zwracając się do przedstawicieli młodego pokolenia rolników minister Kalemba podkreślił, że to właśnie oni są siłą polskiego rolnictwa.

– W Polsce mamy największy odsetek, ze wszystkich unijnych krajów, młodych rolników w ogólnej ich liczbie. Biorąc pod uwagę Wasze zaangażowanie, a także osiągnięte przez nasz kraj wyniki w handlu zagranicznym artykułami rolno-spożywczymi można mieć realne podstawy do optymistycznego spojrzenia na dalsze perspektywy rozwoju polskiego

rolnictwa – zauważył szef resortu.

– Trzeba być aktywnym, trzeba jasno wyrażać swoje aspiracje i pomysły. Dzięki takiej postawie wypracujemy najlepsze rozwiązania, które pozwolą na najefektywniejsze wykorzystanie wszelkich środków z nowej perspektywy finansowej lat 2014–2020. To jest potrzebne tak polskiemu, jak i europejskiemu rolnictwu – powiedział minister Kalemba.

Minister przypomniał również o zbliżającym się końcu okresu ochronnego na zakup polskiej ziemi rolnej oraz zwrócił uwagę na wprowadzone zmiany i uspołecznienie tego procesu, zachęcając jednocześnie młodych rolników do aktywności również w tej dziedzinie.

(MRiRW BP)

Ocena wyników reformy WPR na spotkaniu ministrów rolnictwa Grupy Wyszehradzkiej

Minister Stanisław Kalemba brał udział w spotkaniu ministrów rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Rumunii i Słowenii, które odbyło się 18. września w Budapeszcie. Spotka-

nie zorganizowane zostało przez Węgry, które od 1 lipca br. przejęły roczne przewodnictwo w pracach Grupy.

Ministrowie dyskutowali na temat aktualnych kwestii dotyczących oceny wyników porozumienia w sprawie reformy Wspólnej Polityki Rolnej oraz przepisów przejściowych na rok 2014, które należy przyjąć w związku z opóźnieniem wejścia w życie reformy.

– Polska oczekiwała bardziej ambitnego wyniku reformy w kwestii wyrównania płatności pomiędzy państwami – powiedział minister Kalemba i dodał, że nie jesteśmy też zadowoleni z likwidacji

kwot cukrowych i mlecznych.

Podkreślił również potrzebę dalszych działań dla wypracowania rozwiązań, które zapewnią wsparcie producentów tytoniu. Do korzystnych rozstrzygnięć Minister zaliczył przedłużenie stosowania systemu SAPS, zwiększenie możliwości ukierunkowania wsparcia powiązanego z produkcją oraz utrzymanie możliwości modernizacji i restrukturyzacji rolnictwa dzięki działaniom II filara WPR.

Ministrowie przyjęli wspólną deklarację w sprawie oceny wyników reformy WPR i przepisów przejściowych. We-

Informacja o konsultacjach społecznych projektu PROW na lata 2014-2020

zwali m.in. Parlament Europejski do jak najszybszego zakończenia formalnego przyjęcia rozporządzeń odzwierciedlających porozumienie. Omówili też kwestię strat żywności.

Minister Kalemba podkreślił potrzebę odbudowy szacunku do żywności i odpowiedniej edukacji i promocji właściwych postaw, zwłaszcza wśród najmłodszych. Poinformował też kolegów z Grupy Wyszehradzkiej o ostatnich zmianach w polskich przepisach dotyczących zwalniania z podatku VAT żywności przekazywanej przez producentów i dystrybutorów dla organizacji charytatywnych i ludzi potrzebujących. Ministrowie zgodzili się, że zapobieganie marnotrawieniu żywności jest jedną z podstawowych kwestii dla zrównoważonego wykorzystania ograniczonych zasobów, w celu zaspokojenia rosnących potrzeb żywnościowych.

Ostatnim tematem rozmów było wykorzystanie produktów ekologicznych w żywieniu zbiorowym. Minister Kalemba przedstawił dynamiczny rozwój produkcji ekologicznej w Polsce i omówił działania, jakie prowadzone są przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w celu promocji rolnictwa ekologicznego i produktów ekologicznych wśród konsumentów. Gospodarze spotkania podzielili się informacjami na temat ciekawych rozwiązań dotyczących wykorzystania produktów ekologicznych w żywieniu zbiorowym, szczególnie najmłodszych i seniorów.

(MRiRW BP)

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają intensywne prace związane z przygotowaniem „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”.

W kwietniu br. opracowany został „Wstępny zarys Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”. Na przełomie czerwca i lipca bieżącego roku zakończył się I etap konsultacji społecznych nad Wstępnym zarysem Programu. Zebranych zostało ponad 200 uwag, opinii i postulatów. W procesie konsultacji uczestniczyli partnerzy gospodarczy i społeczni, rolnicy i mieszkańcy wsi, samorządy oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie w tym partnerzy działający na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie równości i niedyskryminacji.

W oparciu o propozycje i uwagi, zgłoszone w ramach konsultacji społecznych przez rolników, partnerów społecznych i gospodarczych oraz samorządy, do Wstępnego Zarysu Programu opracowany został pod koniec lipca br. pierwszy „Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”. Projekt programu został poddany również szerokiej ocenie społecznej podczas II etapu konsultacji zakończonych 15 września br. Zebranych zostało blisko 600 uwag, opinii i postulatów.

Przedłożony do konsultacji projekt PROW 2014-2020 stanowił rozwinięcie „Wstępnego Zarysu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”.

W dokumencie:

- poszerzono część diagnostyczno-strategiczną, w szczególności w zakresie uzupełnienia analizy SWOT;
- uszczegółowiono i doprecyzowano opisy poszczególnych działań

Programu;

- przedstawiono wstępną, ogólną propozycję dotyczącą organizacji systemu instytucjonalnego wdrażania Programu.

W ramach obu etapów konsultacji prace nad Programem prowadzone były, także, przy wsparciu utworzonego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Zespołu wspierającego prace nad przygotowaniem programu rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020. Posiedzenia zespołu oraz powołanych w ramach jego działania podgrup tematycznych odbywają się regularnie od połowy kwietnia br. Na spotkaniach omawiane są szczegółowo projekty przepisów UE dotyczących realizacji PROW 2014-2020, propozycje dotyczące sposobu zaprojektowania działań realizujących poszczególne priorytety oraz kierunki i zakres dalszych prac nad przygotowaniem Programu. Przedstawiciele rolników, organizacji społecznych i gospodarczych oraz samorządów, uczestniczący w pracach Zespołu i podgrup tematycznych, zgłosili w czasie obu etapów konsultacji szereg istotnych propozycji, uwag i komentarzy do prezentowanych dokumentów.

Równoległe z pracami Zespołu prowadzone były także konsultacje online poprzez stronę internetową Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Odbyło się też wiele spotkań i konferencji prezentujących założenia nowego programu, podczas których wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje postulaty i komentarze.

Podsumowanie II etapu konsultacji pierwszej wersji projektu PROW 2014-2020 odbyło się w dniu 26 września br., na konferencji zorganizowanej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na temat wstępnego projektu Pro-

gramu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Konferencję prowadziła Pani Zofia Szalczyk, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przewodnicząca Zespołu wspierającego prace nad przygotowaniem programu rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020. W trakcie spotkania zaprezentowano i omówiono główne postulaty zgłaszane w procesie konsultacji przez wszystkich uczestniczących w nim interesariuszy. Dotyczyły one między innymi: skoncentrowania PROW na rozwoju przedsiębiorczości, wprowadzenia wsparcia w poszukiwaniu pracy, rozwoju kapitału ludzkiego, priorytetowego traktowanie kwestii środowiskowych, priorytetowego traktowania moderniza-

cji rolnictwa, konieczności zapewnienia komplementarności wsparcia z PROW z innymi programami operacyjnymi, poparcia pogłębionej regionalizacji Programu. Zgłoszono też wiele szczegółowych uwag do poszczególnych działań Programu.

Podsumowując zorganizowaną konferencję, Pani Minister podkreśliła, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uważnie analizuje wszystkie zgłoszone uwagi i opinie do pierwszego projektu PROW 2014-2020 i stara się je uwzględnić w granicach określanych przez przepisy Unii Europejskiej.

W następnym etapie przewiduje się przygotowanie II projektu PROW 2014-2020 i przeprowadzenie konsul-

tacji, w tym regionalnych w 16 województwach. Po zakończeniu konsultacji i opracowaniu „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”, program zostanie przedłożony do rozpatrzenia Radzie Ministrów.

Po akceptacji rozpoczęte zostaną negocjacje z Komisją Europejską o jego przyjęcie.

(MRiRW DROW)

Przedstawiamy przykłady projektowanych działań PROW 2014-2020

Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Na podstawie art. 21 projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w przyszłym okresie programowania planowana jest realizacja działania *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich*. Planuje się, aby jeden z zakresów przedmiotowego działania ukierunkowany został na inwestycje, których realizacja na podstawie art. 21 ust 1 lit. f) projektu ww. rozporządzenia będzie dotyczyć inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi i krajobrazu wiejskiego, w tym dotyczących powiązanych aspektów społeczno – gospodarczych.

Badania na temat stanu dziedzictwa kulturowego wsi wskazują na bardzo zły stan zagospodarowania obszarów wiejskich oraz postępującą degradację krajobrazu i niekontrolowane przekształcenia

przestrzeni wiejskiej poprzez rozbijanie historycznej zabudowy i niszczenie zasobów kulturowych obszarów wiejskich. Podczas konferencji i spotkań poświęconych odnowie wsi niejednokrotnie wskazywano na konieczność podjęcia działań zmierzających do zachowania dziedzictwa kulturowego wsi, zwłaszcza unikatowego w skali regionu i kraju. Podkreślano również potrzebę ratowania historycznej tkanki miejscowości i promowania dobrych praktyk będących zachętą do planowania przestrzennego które nie powodowałyby nieodwracalnych strat w zasobach kulturowych kraju.

W celu wsparcia lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich poprzez rewitalizację obszarów lub obiektów zabytkowych, która przyczyni się do uatrakcyjnienia istniejących walorów miejscowości i zapobiegnie utracie zasobów kulturowych, wyjątkowych w skali regionu i kraju, w zarysie PROW 2014-2020 przewidziano m. in. możliwość realizacji inwestycji dotyczących rewitalizacji obszarów o szczególnym znaczeniu dla regionu, poprzez odbudowę

i poprawę stanu dziedzictwa kulturowego wsi, w tym: tworzenie planów ochronny zabytkowych układów urbanistycznych wraz z zabudową oraz rewitalizację lub rekultywację tego obszaru lub obiektów zabytkowych.

Ponadto w ramach przedmiotowego działania planowane jest objęcie wsparciem inwestycji z zakresu:

- rozwijania i poprawy infrastruktury handlowej, w tym budowy lub modernizacji targowisk, budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług,
- tworzenia, ulepszania lub rozbudowy infrastruktury małej skali.

Scalanie gruntów

Na podstawie art. 18.1.c projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w przyszłym okresie

programowania planowane jest kontynuowanie realizacji operacji scaleniowych i prac związanych z zagospodarowaniem poscaleniowym w ramach działania Scalanie gruntów.

Zagospodarowanie gruntów poprzez ich scalenie korzystnie wpływa na zmiany w strukturze obszarowej poszczególnych gospodarstw rolnych oraz gruntów leśnych oraz przyczynia się do poprawy efektywności gospodarowania gruntami. Zmniejszenie ilości działek w gospodarstwach rolnych oraz poprawienie ich kształtu z dostosowaniem do warunków terenowych, jak również wydzielenie gruntów w jak najmniejszej odległości od siedziby gospodarstwa ułatwi prowadze-

nie działalności rolniczej, co też będzie miało korzystny wpływ na środowisko i gleby. Działanie stworzy warunki do utworzenia funkcjonalnej sieci dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych.

Ponadto, zagospodarowanie gruntów zaniedbanych i odłogowanych spowoduje włączenie ich do rolniczego użytkowania, wpłynie również na poprawę walorów estetycznych krajobrazu rolniczego.

Scalanie gruntów służy również utrzymaniu walorów środowiska oraz typowych siedlisk naturalnych. W trakcie prac wydzielone i zachowane zostaną obszary cenne przyrodniczo, decydujące o bioróżnorodności. Nastąpi wyprowadzenie intensywnego rolnictwa poza ob-

szary, na których zlokalizowane są formy ochrony przyrody, a także uporządkowane zostaną stosunki własnościowe na terenach chronionych, cennych przyrodniczo.

Przewiduje się, iż beneficjentem działania będzie starosta albo jednostka organizacyjna przekazana samorządowi województwa na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.).

(MRiW DROW)

Nabór wniosków PROW 2007-2013

Uruchomiono nabór wniosków w ramach działania "Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych"

Od 30 października do 12 grudnia 2013 r., czyli przez 30 dni roboczych, można składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania *Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych*, które finansowane jest ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. O takie wsparcie starać się mogą rolnicy, którzy ponieśli straty w 2012 lub 2013 roku w wyniku działania co najmniej jednej z następujących klęsk żywiołowych: przymrozków wiosennych, ujemnych skutków przezimowania, suszy, powodzi, deszczu nawalnego, obsunięcia się ziemi, lawiny, gradu, huraganu, pioruna. Najistotniejszym warunkiem otrzymania takiego wsparcia jest powstanie w gospodarstwie na skutek działania jednego z wyżej wymienionych zdarzeń, start w majątku produkcyjnym i także w produkcji rolnej. Przy czym szko-

dy w majątku trwałym, czyli w budynkach, budowlach, maszynach lub urządzeniach służących do produkcji rolnej, sadach lub plantacjach wieloletnich albo stadach podstawowych zwierząt gospodarskich muszą wynieść co najmniej 10 tys. zł, natomiast straty w produkcji rolnej, czyli uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich lub rybach, muszą osiągnąć powyżej 30% wielkości średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie. Oba te warunki muszą być spełnione łącznie w roku 2012 lub 2013. W przypadku wystąpienia szkód w gospodarstwie zarówno w 2012 r., jak i w 2013 r., istnieje możliwość uwzględnienia ich łącznie we wniosku, jeżeli są spełnione w każdym z tych lat osobno warunki przyznania pomocy - czyli zarówno w 2012 jak i w 2013 roku w gospodarstwie powstały odpowiednio wysokie straty w majątku produkcyjnym jak i w produkcji rolnej.

Maksymalna kwota pomocy, jaką można przyznać na jedno gospodarstwo rolne

w okresie realizacji PROW na lata 2007-2013, wynosi 300 tys. zł, refundacji podlega do 90% kosztów kwalifikowalnych, poniesionych przez rolnika na inwestycje przywracające potencjał produkcyjny gospodarstwa.

Pomoc może być przyznana na operację obejmującą wyłącznie inwestycje związane z prowadzeniem działalności rolniczej, w tym m.in. budowę, przebudowę, remont budynków lub budowli służących do produkcji rolnej, zakup wyłącznie nowych maszyn lub urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej, odtwarzanie lub wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich, zakup stada podstawowego zwierząt hodowlanych.

Kolejność przysługiwania wsparcia będzie ustalana zgodnie z liczbą punktów przyznanych na podstawie kryteriów wyboru operacji tzn. wysokości wnioskowanej przez rolnika kwoty pomocy oraz wysokości szkód (określonej procentowo) w uprawach, zwierzętach gospodarskich

lub rybach. Szczegółowe kryteria zawarte są w załączniku do rozporządzenia MRiRW.

Tegoroczny nabór wniosków o pomoc z działania *Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych* będzie już szóstym organizowanym przez ARiMR w ramach PROW 2007 - 2013. Zostanie on przeprowadzo-

ny dzięki zwiększeniu ogólnego budżetu tego działania, który dotychczas wynosił 100 mln euro, o dodatkowe 31,5 mln euro. Przesunięcie ww. środków przez Komisję Europejską nastąpiło na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wnioski złożone w ramach poprzednich pięciu naborów, przeprowadzonych w latach 2010 - 2012, wyczerpały bowiem pułk 100 mln euro przewidzianych pierwotnie na przywró-

cenie potencjału produkcyjnego w gospodarstwach zniszczonych przez klęski żywiołowe. Zwiększenie budżetu tego działania pozwala ARiMR również na sfinansowanie wszystkich pozytywnie zweryfikowanych wniosków o przyznanie pomocy złożonych w dotychczas przeprowadzonych pięciu naborach.

(ARiMR DKS)

Przykłady zrealizowanych projektów

1. W ramach działania „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, w województwie opolskim, gmina Łaziska został zrealizowany projekt inwestycyjny służący przywróceniu zdolności produkcyjnej gospodarstwa zniszczonego w wyniku powodzi. W ramach operacji beneficjent zmodernizował budynek gospodarczo-składowy, w tym chłodnię. Zrealizowane zostały prace modernizacyjne polegające na wykonaniu izolacji termicznej komory chłodniczej i sortowni z płyt izolacyjnych oraz położeniu posadzki. W komorze chłodniczej zamontowane zostały urządzenia chłodnicze: agregaty i sprężarki chłodnicze oraz wentylatorowe wiszące chłodnice.

- Wartość całkowita projektu wyniosła 138 498,00 zł.
- Dofinansowanie w ramach EFRR wyniosło 75 923,53 zł.
- Wkład beneficjenta: 37 266,62 zł.

Zrealizowana inwestycja pozwoliła na usprawnienie cyklu produkcyjnego w gospodarstwie, który w wyniku zaistniałej szkody uległ znacznemu ograniczeniu. Inwestycja przyczyniła się do przywrócenia produktywności gospodarstwa, w tym pozwoliła na wydłużenie okresu przechowywania owoców oraz poprawy jakości produkcji.

2. W ramach działania *Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej* w województwie kujawsko-pomorskim, w Koronowie, w firmie Gaja Polska Sp. z o.o. zrealizowany został projekt inwestycyjny polegający na uruchomieniu linii produkcyjnej granulatu ze słomy – peletu, sprzedawanego na cele energetyczne – opału ekologicznego.

Spółka powstała w 1993 r. jako zakład specjalizujący się w uprawie zbóż. Przedmiotem działalności produkcyjnej była uprawa m. in. żyta, rzepaku, owsa. Produkcja zboża ugruntowała pozycję zakładu na lokalnym rynku oraz dała dobre wyniki finansowe. Produktem ubocznym w produkcji zboża stała się

biomasa, która dała początek dla rozwoju nowej technologii w zakładzie. Wytwarzany w zakładzie granulatu ze słomy - pelet jest wysokoenergetycznym materiałem opałowym, który powstaje w starannie zaprojektowanej linii technologicznej. W produkcji peletu nie powstają żadne zanieczyszczenia a surowiec wejściowy jest w 100% przerabiany na produkt.

- Wartość całkowita projektu wyniosła 2 588 861,00 zł.
- Dofinansowanie w ramach EFRR wyniosło 962 186,62 zł.
- Wkład beneficjenta: 1 305 945,50 zł.

Dzięki wsparciu w ramach PROW 2007-2013 wybudowano ekologiczną linię do produkcji peletu - nowego produktu z odnawialnych źródeł energii, który jest coraz częściej wykorzystywany jako materiał opałowy. Zakupione maszyny i urządzenia wchodzące w skład linii do granulacji słomy wpływają na wzrost możliwości produkcyjnych zakładu oraz zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej. Dzięki zrealizowanemu projektowi Beneficjent poszerzył swoją działalność oraz utworzył nowe miejsca pracy.

Informacja o stanie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 wg stanu na dzień 30 września 2013 r.

Kod działania	Nazwa działania	Limit środków dla działania na lata 2007-2013 Ogółem (EUR)	Złożone wnioski		Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)		Zrealizowane płatności		wykorzystanie limitu środków EFRR-OW
			liczba	Kwota umów / decyzji (zł)	liczba umów / decyzji	Kwota umów / decyzji (zł)	liczba różnych beneficjentów	wypłacona kwota (zł)	
	oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego	7 584 761 285	258 186	32 501 619 782,56	184 243	16 364 209 703,35	320 360	22 544 103 679,90	72,53%
111	Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie	30 000 000	397	371 362 093,38	87	87 506 567,04	35	66 601 555,44	50,37%
112	Ulatwianie startu młodym rolnikom	420 000 000	29 239	2 001 575 000,00	23 159	1 595 075 000,00	23 155	1 594 900 000,00	93,47%
113	Renty strukturalne	2 389 600 000	28 535		19 945		73 335	7 990 072 042,58	82,63%
114	Korzystanie z usług doradczych	58 000 000	63 029	242 054 320,00	50 584	186 620 160,00	33 961	110 542 618,68	45,59%
121	Modernizacja gospodarstw rolnych	2 274 199 222	96 258	13 990 450 274,47	59 030	8 312 933 021,12	45 550	7 215 026 339,46	76,45%
123	Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	932 000 000	3 518	10 649 966 518,22	1 505	3 001 449 039,96	933	1 935 958 496,75	49,93%
125	Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa	602 962 063	760	3 619 067 845,65	582	1 931 800 687,99	67	763 830 915,25	29,95%
126	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych	131 500 000	6 954	639 175 272,74	4 736	426 821 203,84	3 386	265 179 197,47	47,80%
132	Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	19 000 000	28 249	987 968 458,10	23 424	54 766 332,30	15 227	23 853 465,90	30,06%
133	Działania informacyjne i promocyjne	10 000 000	69		23	7 376 066,66	8	4 585 736,50	10,91%
141	Wspieranie gospodarstw niskotowarowych - zobowiązania z lat 2004-2006	535 000 000					152 930	2 130 163 340,54	99,94%
142	Grupy producentów rolnych ²	182 500 000	1 178		1 168	759 861 624,44	966	443 389 971,33	58,13%
	oś 2 Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich	5 188 112 631	5 925 112	9 686 282 601,95	5 414 196	15 842 921 124,41	925 494	15 526 060 828,36	73,56%
211/212	Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania	2 448 750 000	5 185 514		4 817 628	8 745 178 587,38	870 661	8 137 129 588,92	82,27%
214	Program rolnośrodowiskowy (płatności rolnośrodowiskowe)	2 314 861 111	719 058	8 269 532 642,14	582 627	6 387 659 210,49	150 563	6 395 943 648,35	67,27%
221/223	Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne	294 501 520	19 991	378 391 730,89	13 640	268 764 722,54	15 804	744 776 799,09	62,84%
226	Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy i wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych	130 000 000	549	1 038 358 228,92	301	441 318 604,00	152	248 210 792,00	45,67%
	oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich	3 603 099 079	87 823	29 458 799 657,80	37 259	13 555 525 853,62	22 277	8 334 249 678,71	50,73%
311	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	345 580 000	28 999	2 623 692 098,97	15 229	1 343 960 817,98	11 949	1 051 290 476,55	73,31%
312	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	1 023 583 600	45 450	8 943 719 556,15	11 923	2 205 320 714,05	6 983	1 160 548 662,08	27,17%
321	Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	1 667 060 137	4 907	13 093 782 748,56	3 876	7 372 816 142,20	1 825	4 162 788 838,28	52,63%
313/322/323	Odnowa i rozwój wsi	566 875 342	8 467	4 797 605 254,12	6 231	2 633 428 179,39	3 093	1 959 621 701,80	73,86%
	oś 4 LEADER	787 500 000	59 388	4 877 638 945,73	25 989	2 409 024 518,76	8 514	1 399 332 399,89	37,36%
413	Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju	620 500 000	57 750	4 260 918 739,50	24 672	1 845 223 613,78	8 177	1 084 156 226,57	35,40%
421	Wdrażanie projektów współpracy	15 000 000	468	40 777 331,50	321	23 079 798,08	307	11 506 558,15	17,36%
431	Funkcjonowanie lokalnej grupy działania	152 000 000	1 170	575 942 874,73	996	540 721 106,90	337	303 669 615,17	47,34%
	Pomoc Techniczna RAZEM¹	266 600 000	2 459	733 971 539,52	2 245	627 164 489,68	22	533 065 530,53	48,01%
	RAZEM¹	17 430 072 995	6 332 968	77 258 312 527,56	5 663 932	48 798 845 689,82	1 095 269	48 336 812 117,39	66,41%

1. Zaccenione pola nie są wypełniane ze względu na specyfikę działań

2. Kwota podana w pozycji limit środków RAZEM odnosi się do wszystkich działań wdrażanych w ramach PROW 2007-2013

3. Wykorzystanie limitu środków EFRR-OW według zapotrzebowania ARIMR

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Informacja tel.: +48 22 623 10 00

Fax: +48 22 623 27 50, 623 27 51

kancelaria@minrol.gov.pl

www.minrol.gov.pl

Redakcja:
Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa

email Andrzej.Sobieszek@minrol.gov.pl
tel. 48 22 623 17 62

*Zdjęcia pochodzą z archiwum BP MRiRW oraz
autorów informacji.*